

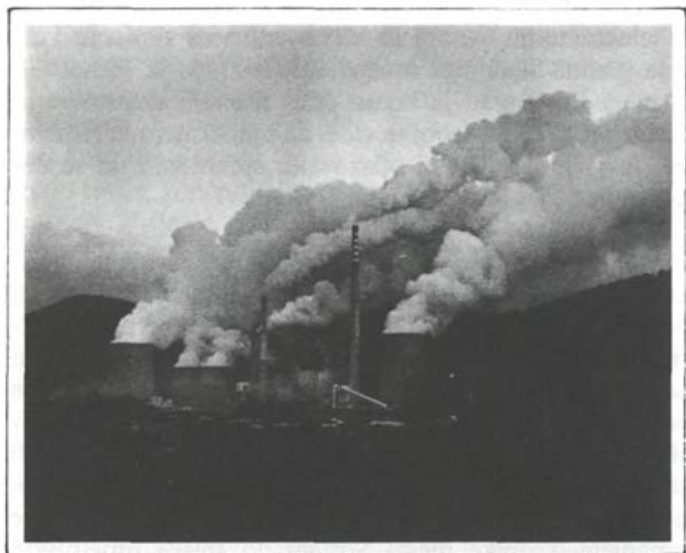
# ŠOŠTANJSKI SKYLINE

Zdaj ko je dan kratek in noč dolga, se prenekateri pešec ustavi na cesti, ki preko Goric veže Šoštanj z delom njegove okolice. Obzorje proti lokoviški strani se svetlika v čudni svetlobni mavrici. To pričarajo tisočere luči. Začne se z velemestnim bleščanjem Velenja, nadaljuje se z zlatomodrimi črtami nove klasirnice v Pesju, žarko osvetljeno deponijo premoga in kičasto razsvetljenimi Termoelektrarnami. Konča se na osvetljenem kamenju Pustega gradu. Slednjega močne luči rešujejo iz samote in pozabe. Pusti grad je nema priča mnogih dogodkov in varuh mesta. Pod seboj je videl že marsikatero spremembo, in glej, spet je tihi opazovalec sprememb, ki se dogajajo pod njegovim vznožjem.

Svetlobna zavesa še ni stara. O tem nam govori podatek, ki ga je na novega leta dan 1972 v knjigi Mesto Šoštanj navedel Viktor Kojc. Bralcem je razkril, da je prva električna žarnica v Šoštanju zasijala leta 1902. Ta podatek ni edina zanimivost publikacije, ki sta jo izdala Osnovna šola Biba Röck in takratna Napotnikova galerija. Čeprav skromna knjižica, potiskana na komaj osemindvajsetih straneh, vsebuje celo vrsto starih fotografij še neporušenega mesta ter nekaj zanimivih pisnih prispevkov od že omenjene kronike mesta Šoštanj do spiska umetniških del, ki so bila na ogled v Napotnikovi galeriji leta 1972.

Toda nas tokrat bolj kot sama brošura zanima odgovor na vprašanje, kaj še pomeni mesto Šoštanj za razvoj kulture in umetnosti v velenjski občini ali celo v širšem slovenskem prostoru. Skoraj nič! Delovni konj šoštanjske kulture je v zadnjem času mešani pevski zbor Svoboda. Čezenj sveti zvezda stalnica, pihalna godba Zarja, ki živo brli v senci svoje velike rudarske sestre. Potem lahko kar končamo! Kultura v Šoštanju počasi odмира, tako kot v

megli, pari in rosi veličastnih elektrarniških hladilnikov odmira ves mestni utrip. Zdi se, da meščani postajajo ravno takšni. Megleni in turobni. Ne obiskujejo kulturnega doma, ki je slab nadomestek za nekdanjo razkošno dvorano Doma Svobode. Ne obiskujejo improvizirane galerije v Mayerjevi vili, kjer so električarji pritrdili inštalacije kar na lepo poslikani strop. Pravzaprav jih niti na rokometnih tekmah ni več veliko in košarkarski klub Elektra še zdaleč ni več tisto, kar je bil.



Kaj bi pletinčili? Mesto Šoštanj je za Družmirjem naslednje jagnje na žrtveniku lepše bodočnosti. Tu kakšnih velikih kulturno umetniških dosežkov po Kajuhu in Napotniku ni pričakovati. Ali pač? Kaj če ravno v tem času, v tem mestu prebiva in dela kakšen velik slikar, pesnik, komponist? Zavržen, osmešen, skrit, skromen. Izkušnje nas učijo, da so veliki sodobniki sosedom pogosto neprepoznavni in nedonosni. Tudi Ivan Napotnik je v svojem šoštanjskem ateljeju zapisal na notranjo stran vrat: »Umetnost ni poklic, ampak počasna oblika samomora...«

Mesto Šoštanj bo umrlo! To je črna prerokba z željo, da se ne bi uresničila! Kljub temu pa ne bi bilo slabo, če bi po petnajstih letih Šoštanjčani spet spravili skupaj nekaj denarja in naredili sodoben portret svojega mesta. Tako bi zanamcem pustili še en dragocen dokument, če se bo mesto res pogreznilo, in lep spomin, če se to ne bo zgodilo! Prav bi bilo, da bi zadnjo stran obogatili s fotografijo termoelektrarne, kot so to storili že pred petnajstimi leti!